

Επενδύσεις στην Κίνα

Τα τελευταία χρόνια, η Κίνα έχει ξεπεράσει τις οικονομικές επιδόσεις της Ευρωπαϊκής Αγοράς, ενώ οι ειδικοί αναμένουν ακόμα μία δεκαετία σταθερής ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, η Κίνα παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, τόσο ως αγορά όσο και ως προορισμός επενδύσεων. Αν σε αυτά προσθέσουμε και τις εξαιρετες ελληνοκινεζικές σχέσεις των τελευταίων ετών, είναι προφανές ότι αξίζει να ρίξει κανείς μια πιο προσεκτική ματιά σ' αυτήν την ιδιαίτερη αγορά.

Μια άμεση επένδυση στην Κίνα προϋποθέτει συχνά την ύπαρξη εμπορικών σχέσεων με κάποιον Κινέζο εταίρο. Ανεξαρτήτως όμως από τον τρόπο που θα επιλέξει κάποιος για να εισέλθει στην κινεζική αγορά, θα πρέπει ήδη εκ των προτέρων να έχει συγκεντρώσει ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τον ιδιαίτερο αυτό οικονομικό χώρο. Σ' αυτό το πλαίσιο θα πρέπει ιδίως να ληφθούν υπόψη οι νομικές ιδιαιτερότητες.

Προκειμένου να μπορούμε να προσφέρουμε στους Εντολείς μας ολοκληρωμένη υποστήριξη και σε αυτόν τον τομέα, συνεργαζόμαστε στενά με μια δικηγορική εταιρεία στη Σανγκάη, έτσι ώστε να μπορούμε να παρέχουμε από την Αθήνα τις απαραίτητες αρχικές συμβουλευτικές υπηρεσίες, καθώς και βασικές υπηρεσίες, που αφορούν τόσο στην εξαγωγή προϊόντων όσο και στις άμεσες επενδύσεις στην Κίνα.

Στη συνέχεια θα βρείτε μια σύνοψη του νομοθετικού πλαισίου, στο οποίο υπόκειται μία επένδυση στην Κίνα.

1. Γενικές πληροφορίες

- Η Κίνα είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (WTO) από το 2001
- Η Κίνα έχει προσχωρήσει στην «Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις Συμβάσεις Διεθνούς Πώλησεως Εμπορευμάτων»
- Η Κίνα προσχώρησε το 1993 στην «Σύμβαση για την Επίλυση των Διαφορών στον Τομέα των Επενδύσεων μεταξύ Κρατών και Υπηκόων άλλων Κρατών»
- Η Κίνα είναι από το 1987 μέλος της «Σύμβασης της Νέας Υόρκης περί της Αναγνώρισεως και Εκτελέσεως Αλλοδαπών Διαιτητικών Αποφάσεων»
- Από τον Μάρτιο του 2012 λειτουργεί το κινεζο-ευρωπαϊκό Κέντρο Διαιτησίας με έδρα το Αμβούργο.
- Από τις 31.1.2012 ισχύει στην Κίνα ο νέος «Κατάλογος Ελέγχου Επενδύσεων» (Investment Guidance Catalogue)
- Από το 2005 ισχύει η Σύμβαση για την Αποφυγή Διπλής Φορολογίας μεταξύ Ελλάδας και Κίνας.

2. Έλεγχος επενδύσεων

Οι επενδύσεις αλλοδαπών στην Κίνα υπόκεινται σε κρατικούς ελέγχους και περιορισμούς. Κατ' αρχάς θα πρέπει να ελεγχθεί κατά πόσον, σύμφωνα με τον Κατάλογο Ελέγχου Επενδύσεων (Investment Guidance Catalogue), η επιδιωκόμενη επένδυση «ενθαρρύνεται», «υπόκειται σε περιορισμούς» ή «απαγορεύεται». Από αυτό μπορεί να εξαρτάται και η επιλογή νομικής μορφής της επένδυσης.

Ο τρέχων Κατάλογος Ελέγχου Επενδύσεων έχει τεθεί σε ισχύ από τον Ιανουάριο του 2012.

Εάν ο εν λόγω τομέας δεν αναφέρεται στον Κατάλογο, τεκμαίρεται ότι, με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, η επένδυση επιτρέπεται.

3. Επιλογή του τύπου εγκατάστασης

Μετά τον έλεγχο της σκοπιμότητας της επένδυσης καθώς και του αν αυτή ανήκει σε κάποια από τις παραπάνω κατηγορίες, πολύ σημαντική στις άμεσες επενδύσεις στην Κίνα είναι και η επιλογή του σωστού τύπου εγκατάστασης. Εδώ σαφώς παίζουν ρόλο παράγοντες όπως η δυνατότητα επιδότησης και οι φορολογικές ελαφρύνσεις, αλλά θα πρέπει κατά την επιλογή του τύπου της έδρας της επένδυσης να ληφθούν υπόψη και άλλες σημαντικές παράμετροι, όπως η εγγύτητα στην τελική αγορά και η πρόσβαση στις απαραίτητες πρώτες ύλες (κόστος μεταφοράς), οι υποδομές και η ποιότητα ζωής (περιβαλλοντική ρύπανση), καθώς και η δυνατότητα εξεύρεσης ειδικευμένου προσωπικού.

Κατ' αρχήν θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ανατολική Κίνα είναι σημαντικά πιο ανεπτυγμένη από την υπόλοιπη χώρα (αυτό ισχύει ιδίως για τις παράκτιες περιοχές) κι έτσι οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται από καλές υποδομές, ευκολότερη πρόσβαση σε ειδικευμένο προσωπικό, καθώς και καλύτερη ποιότητα ζωής για τους αλλοδαπούς εργαζόμενους. Ωστόσο, τόσο το κόστος διαβίωσης όσο και το κόστος της ίδιας της επένδυσης είναι μεγαλύτερο απ' ό,τι στις υπόλοιπες περιοχές.

Στο πλαίσιο της εκστρατείας «Go-West» της κινεζικής κυβέρνησης έχουν τα τελευταία χρόνια θεσμοθετηθεί διάφορα φορολογικά και επενδυτικά κίνητρα, ιδίως για επενδύσεις στη δυτική Κίνα. Οι περιοχές αυτές είναι μέχρι τώρα σε μεγάλο βαθμό αναξιοποίητες και, πέραν τούτου, τις χωρίζει μια καθόλου αμελητέα απόσταση από τα εισαγωγικά και εξαγωγικά λιμάνια. Ωστόσο, οι υποδομές αυτή τη στιγμή είναι σε φάση ανάπτυξης.

Μία καλή μέση οδό μπορούν να αποτελέσουν, αναλόγως τομέα επενδύσεων, οι λεγόμενες «πόλεις δεύτερης γραμμής», οι οποίες διαθέτουν στο μεταξύ ικανοποιητικές υποδομές και παρόλα αυτά δεν είναι τόσο κοστοβόρες όσο οι παράκτιες περιοχές.

Κατ' αρχάς, όμως, θα πρέπει να εξεταστούν κάποιες οικονομικές ζώνες, οι οποίες ενδείκνυνται ιδιαίτερα για συγκεκριμένες επενδύσεις λόγω των προτερημάτων τους ως τύπων εγκατάστασης και οι οποίες έχουν γι' αυτόν τον λόγο διαμορφωθεί ειδικά για συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας εντός Κίνας.

Όμως, η εστίαση σε συγκεκριμένες επενδύσεις δεν πραγματοποιείται μόνον σε εθνικό επίπεδο, αλλά και σε μεμονωμένες περιοχές, μέσω περιφερειακών επιδοτήσεων και φορολογικών ελαφρύνσεων για συγκεκριμένους τομείς της βιομηχανίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο προκύπτουν ειδικές βιομηχανικές ζώνες, τα λεγόμενα “cluster“. Σ' αυτό το πλαίσιο, οι χωριστές βιομηχανικές ζώνες ανταγωνίζονται η μία την άλλη.

Οι τοπικές κυβερνήσεις μπορούν να εκχωρούν δικαιώματα χρήσης γης και μάλιστα συνήθως τα δικαιώματα εκχωρούνται για:

- 70 χρόνια για οικιστική χρήση
- 50 χρόνια για βιομηχανική χρήση
- 40 χρόνια για τουριστική ή εμπορική χρήση

4. Δίκαιο Εταιρειών

Μετά την σύναψη εμπορικών σχέσεων, η είσοδος στην κινεζική αγορά επιτυγχάνεται συχνά με την ίδρυση ενός Γραφείου Αντιπροσώπευσης. Η άμεση επένδυση πραγματοποιείται έπειτα είτε μέσω μίας Μεικτής Εταιρείας (Joint Venture) με τη συμμετοχή ενός Κινέζου εταίρου (με τη μορφή της Μετοχικής Μεικτής Εταιρείας -Equity Joint Venture- ή της Συνεταιριστικής Μεικτής Εταιρείας – Contractual Joint Venture) είτε μέσω της ίδρυσης μίας θυγατρικής εταιρείας, με τη μορφή της Εξ Ολοκλήρου Ξένης Εταιρείας (Wholly Foreign Owned Enterprise). Υποκατηγορία της Εξ Ολοκλήρου Ξένης Εταιρείας αποτελεί η Ξένη Επενδυτική Εμπορική Επιχείρηση, η οποία μπορεί να δραστηριοποιείται ως εμπορικός μεσάζων ή έμπορος χονδρικής - λιανικής, καθώς και να παρέχει υπηρεσίες.

Οι Μετοχικές Μεικτές Εταιρείες (Equity Joint Ventures) και οι Εξ Ολοκλήρου Ξένες Εταιρείες (WFOEs) συνήθως ιδρύονται με τη νομική μορφή της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (Limited Liability Company, που αντιστοιχεί ουσιαστικά στην ελληνική Ε.Π.Ε.). Η νομική μορφή της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης δια Μετοχών (Company Limited by Shares, η οποία αντιστοιχεί στην ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία) στην πράξη δεν χρησιμοποιείται μέχρι στιγμής από ελληνικές επιχειρήσεις. Ακόμα και η δυνατότητα συμμετοχής σε Συνεταιρισμούς, η οποία παρέχεται από το 2007, δεν παίζει σημαντικό ρόλο στις αλλοδαπές επενδύσεις.

Μία περαιτέρω δυνατότητα άμεσης επένδυσης στην Κίνα είναι η αγορά εταιρικών μεριδίων κινεζικών εταιρειών. Όμως, λόγω της ανεπαρκούς τυποποίησης των οικονομικών δεδομένων και της ελλιπούς υποχρέωσης δημοσιότητας, η επιλογή αυτή κρύβει σημαντικό ρίσκο. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει ιδίως τα παλαιά βάρη της επιχείρησης να ερευνώνται σχολαστικά κατά τη διαδικασία προληπτικού ελέγχου (due diligence).

Στη συνέχεια θα βρείτε μια σύνοψη των βασικών χαρακτηριστικών των επί μέρους εταιρικών τύπων, καθώς και των προϋποθέσεων ίδρυσής τους:

α) Γραφείο Αντιπροσώπευσης

- Η ίδρυσή του είναι σχετικά απλή (δεν απαιτείται ιδρυτικό κεφάλαιο, δεν έχει καταστατικό, διαρκεί λίγες βδομάδες)
- Ωστόσο δεν μπορεί να έχει κερδοσκοπική δραστηριότητα.
- Επιτρέπεται μόνον η δρομολόγηση επαφών με πελάτες, η μελέτη της αγοράς και η παρουσίαση προϊόντων.
- Η απευθείας σύναψη συμβάσεων εργασίας με Κινέζους συνεργάτες δεν επιτρέπεται. (Για την πρόσληψή τους απαιτείται η μεσολάβηση κάποιας εταιρείας παροχής υπηρεσιών ανθρώπινου δυναμικού.)
- Η μητρική εταιρεία ευθύνεται για όλα τα χρέη του Γραφείου Αντιπροσώπευσης, καθώς το ίδιο στερείται αυτόνομης νομικής προσωπικότητας.
- Μετά την θέση σε ισχύ της «Ανακοίνωσης σχετικά με την περαιτέρω ενδυνάμωση των διοικητικών υπηρεσιών για την εγγραφή Αντιπροσωπευτικών Γραφείων Αλλοδαπών Εταιρειών» την 04.01.2010, ισχύουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις ίδρυσης:
- Απόσπασμα από την εγγραφή της μητρικής εταιρείας στο Εμπορικό Μητρώο, θεωρημένο από συμβολαιογράφο και φέρον επισημείωση (Apostille)
- Βεβαίωση πιστοληπτικής ικανότητας από την Τράπεζα με την οποία συνεργάζεται η εταιρεία, θεωρημένη από συμβολαιογράφο και φέρουσα επισημείωση (Apostille)
- Θα πρέπει να έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 2 χρόνια από την ίδρυση της μητρικής εταιρείας.
- Μπορούν να απασχολούνται το πολύ τέσσερις Αντιπρόσωποι, συμπεριλαμβανομένου του Υπεύθυνου του Γραφείου Αντιπροσώπευσης.
- Η Άδεια Λειτουργίας (Business License) του Γραφείου θα πρέπει να ανανεώνεται ετησίως.

β) Μεικτές Εταιρείες (Joint Ventures)

αα) Μετοχική Μεικτή Εταιρεία (EJV)

Οι Μεικτές Εταιρείες είναι συνεργασίες αλλοδαπών επενδυτών με Κινέζους εταίρους. Στις αλλοδαπές επενδύσεις μπορούν να επιλεγούν δύο εκδοχές τους:

1. Η Μετοχική Μεικτή Εταιρείας (Equity Joint Venture, EJV) και
2. η Συνεταιριστική Μεικτή Εταιρεία (Contractual Joint Venture, CJV).

Σε κάθε μία από τις παραπάνω εκδοχές, η επιλογή του σωστού Κινέζου εταίρου παίζει καθοριστικό ρόλο στην μελλοντική επιτυχία. Ιδιαίτερα οι υποχρεώσεις μεταξύ των εταίρων θα πρέπει να προσδιοριστούν επακριβώς.

- Νομικό πρόσωπο με αυτόνομη νομική προσωπικότητα
- Συνήθως περιβάλλεται τη μορφή της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (Limited Liability Company)
- Ο αλλοδαπός επενδυτής πρέπει να εισφέρει τουλάχιστον 25% του εγγεγραμμένου κεφαλαίου.

- Η ευθύνη της περιορίζεται στο ποσό του ιδρυτικού κεφαλαίου.
- Η διανομή των κερδών γίνεται αναλογικά, με βάση το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο.

Διαδικασία ίδρυσης μίας Μετοχικής Μεικτής Εταιρείας

- Σύνταξη επιστολής δήλωσης προθέσεων (Letter of Intent), στην οποία αναφέρεται ο σκοπός, το ύψος της επένδυσης, οι αρμοδιότητες, η διάρκεια της επένδυσης κ.λ.π.
- Εκθέσεις Περιγραφής του Έργου (Project Application Reports) – Υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία από τον Κινέζο εταίρο.
- Προ- εγγραφή της εταιρικής επωνυμίας
- Κατάρτιση της Σύμβασης Μεικτής Εταιρείας, η οποία υπόκειται σε έγκριση (Τα υποδείγματα συμβάσεων του Υπουργείου Εμπορίου της ΛΔΚ θα πρέπει να προσαρμοστούν)
- Καταβολή των εισφορών σε χρήμα και σε είδος

ββ) Συνεταιριστική Μεικτή Εταιρεία (CJV)

- Μπορεί να διαμορφωθεί ως Συμφωνία Συνεργασίας ή ως Νομικό Πρόσωπο.
- Ενδείκνυται ιδιαίτερος για βραχυπρόθεσμα έργα.
- Πλεονέκτημα αποτελεί η δυνατότητα της ελεύθερης συνεννόησης του ποσοστού διανομής των κερδών.
- Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων προκύπτουν αποκλειστικά από την Σύμβαση Μεικτής Εταιρείας.
- Για την διαδικασία ίδρυσης, βλ. Μετοχική Μεικτή Εταιρεία.

γ) Εξ Ολοκλήρου Ξένες Εταιρείες (Wholly Foreign Owned Enterprises - WFOE)

Με την ίδρυση θυγατρικής εταιρείας μίας αλλοδαπής εταιρείας, υπό την μορφή της Εξ Ολοκλήρου Ξένης Εταιρείας, αποφεύγεται μεν η υποχρέωση συνεργασίας με έναν Κινέζο εταίρο, όμως οι επαφές θα πρέπει να δημιουργηθούν εκ νέου και τα συστήματα διανομής να διαμορφωθούν από το μηδέν. Θα πρέπει να προσληφθεί καινούριο προσωπικό, καθώς και να αναπτυχθούν καινούριες δομές διαχείρισης. Επιπλέον, θα πρέπει να δημιουργηθούν από την αρχή και σχέσεις με τις δημόσιες υπηρεσίες.

- Νομικό πρόσωπο με αυτόνομη νομική προσωπικότητα
- Συνήθως περιβάλλεται τη μορφή της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (Limited Liability Company)
- Η ευθύνη της περιορίζεται στο ποσό του ιδρυτικού κεφαλαίου.
- Θα πρέπει να συμβάλλει στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας της Κίνας.
- Ο «Κατάλογος Ελέγχου Επενδύσεων» μπορεί να περιέχει περιορισμούς όσον αφορά τον τομέα δραστηριότητας της εταιρείας.

- Για την διαδικασία ίδρυσης, βλ. Μετοχική Μεικτή Εταιρεία

δ) Ξένη Επενδυτική Εμπορική Επιχείρηση (Foreign Invested Commercial Enterprise)

Η Ξένη Επενδυτική Εμπορική Επιχείρηση αποτελεί υποπερίπτωση της Εξ Ολοκλήρου Ξένης Εταιρείας, η οποία σχετίζεται ειδικά με το Εμπόριο Χονδρικής - Λιανικής. Με αυτήν την εταιρική μορφή, οι επιχειρήσεις μπορούν να δραστηριοποιούνται ως εμπορικοί μεσάζοντες, ως έμποροι χονδρικής – λιανικής, καθώς και να παρέχουν υπηρεσίες.

5. Φορολόγηση και επαναπατρισμός κερδών

Η φορολόγηση των ελληνικών επιχειρήσεων και των Ελλήνων εργοδοτών στην Κίνα ρυθμίζεται από την Ελληνο – Κινεζική Σύμβαση για την Αποφυγή Διπλής Φορολογίας του 2005. Αυτή ορίζει ότι τα κέρδη επιχειρήσεων με μόνιμη εγκατάσταση στην Κίνα, φορολογούνται στην Κίνα μόνο για τα κέρδη της μόνιμης εγκατάστασής τους.

Παρακάτω αναφέρονται ορισμένα παραδείγματα φορολογικών συντελεστών για τα σημαντικότερα είδη φόρων:

α) Εταιρικός φόρος

- Ο τακτικός συντελεστής του εταιρικού φόρου είναι 25%.
- Ο φορολογικός συντελεστής για μικρές επιχειρήσεις με χαμηλά κέρδη είναι 20 %, ενώ για τις επιχειρήσεις στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας 15 %.
- Σε συγκεκριμένους τόπους εγκατάστασης ισχύουν επίσης περιφερειακές φορολογικές ελαφρύνσεις.

β) Φόρος προστιθέμενης αξίας – Φ.Π.Α.

- Ο τακτικός συντελεστής του Φ.Π.Α. είναι 17 %.
- Για συγκεκριμένα αγαθά, όπως για παράδειγμα τα σιτηρά, το πόσιμο νερό κ.λ.π. ισχύει φορολογικός συντελεστής 13%.

γ) Φόρος εισοδήματος

- Οι συντελεστές του φόρου εισοδήματος κυμαίνονται από 5 % ως 45 %.
- Οι φορολογικοί συντελεστές διαφέρουν ανάλογα με το είδος του εισοδήματος.
- Υπάρχει αφορολόγητο όριο ύψους 2.000 Γιουάν, ενώ για τους αλλοδαπούς το αφορολόγητο όριο είναι 4.800 Γιουάν.

δ) Ιδιαιτερότητες των Αντιπροσωπευτικών Γραφείων

Σύμφωνα με τη Σύμβαση για την Αποφυγή Διπλής Φορολογίας, τα Αντιπροσωπευτικά Γραφεία μπορούν να απαλλαγούν από τον φόρο, εφόσον δεν αποτελούν μόνιμη

εγκατάσταση της επιχείρησης.

ε) Επαναπατρισμός των κερδών στην Ελλάδα

Εταιρείες με συμμετοχή αλλοδαπών στο κεφάλαιο μπορούν να επαναπατρίσουν κέρδη μόνον όταν έχουν καλυφθεί τυχόν ζημίες παρελθόντων ετών και έχουν καταβληθεί οι οφειλόμενοι φόροι.

Το εταιρικό κεφάλαιο μπορεί να επαναπατριστεί μόνον μετά τη λύση και εκκαθάριση της εταιρείας.

6. Περαιτέρω πληροφορίες

α) Σφραγίδες

Οι σφραγίδες έχουν στην Κίνα ουσιωδώς μεγαλύτερη σημασία απ' ό τι στην Ευρώπη. Η χρήση της σφραγίδας ισχύει στην Κίνα ως δήλωση βούλησης που παράγει έννομα αποτελέσματα και ως εκ τούτου έχει την ίδια ισχύ που στην Ευρώπη έχει μία υπογραφή.

Γι' αυτόν τον λόγο είναι σύνηθες στην Κίνα να υπάρχει στις επιχειρήσεις Κανονισμός Σφραγίδων, ο οποίος ορίζει ποιος έχει πρόσβαση σε ποιες σφραγίδες, πού φυλάσσονται αυτές και αν προβλέπονται υποδείγματα σφραγίδων.

Οι κινεζικές εταιρείες έχουν διάφορες σφραγίδες: την εταιρική σφραγίδα, την οικονομική σφραγίδα, την συμβατική σφραγίδα και την ονομαστική σφραγίδα.

Για τη σφράγιση χρησιμοποιείται κόκκινο μελάνι.

β) Λογαριασμοί

Επιχειρήσεις με συμμετοχή αλλοδαπών απαιτείται να έχουν στην Κίνα διάφορους τραπεζικούς λογαριασμούς, συμπεριλαμβανομένων και λογαριασμών σε ξένο νόμισμα.

- Λογαριασμός κεφαλαίου για την καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου.
- Λογαριασμός σε ξένο νόμισμα (Foreign Currency Account), μέσω του οποίου πραγματοποιούνται πληρωμές σε ξένα νομίσματα και ο οποίος χρησιμοποιείται για το εξαγωγικό εμπόριο της επιχείρησης.
- Λογαριασμός εξωτερικού χρέους (Foreign Debt Account), για την εξωτερική χρηματοδότηση από πιστωτικά ιδρύματα και για μετοχικά δάνεια της μητρικής εταιρείας.
- Λογαριασμοί σε τοπικές τράπεζες
- Βασικός λογαριασμός
- Τρεχούμενος λογαριασμός (Current Account)

AP & Generalis Law Firm

Syggrou Ave 12 • Gr-11742 • Athens Greece • Tel. +30 210 323 9800 • Fax. +30 210 323 9801